

Xavier Flores

Al nord-est de Sevilla i a uns quaranta-cinc minuts de la seva vella estació d'autobusos es troba Carmona, localitat on Víctor Erice pretenia desplaçar-se ara fa vint anys — amb la resta del seu equip de rodatge— per finalitzar *El Sur*, el segon dels seus llargmetratges.

De fet, Erice mai no es traslladaria al sud —almenys per acabar la pel·lícula— i el seu projecte es veuria interromput indefinidament sota pretext —i promeses— de reprendre's posteriorment, però finalment *El Sur* es muntaria tal com estava, i presentada a Cannes amb la presència del director mateix —després d'una decidida insistència de Pilar Miró— i obtingué una excel·lent acollida de la crítica internacional.

Per tant, *El Sur*, que partia del relat del mateix nom d'Adelaida García Morales, s'acabava —comercialment parlant— sense aquell des-

plaçament a la província de Sevilla, on Erice havia decidit acabar-lo, és a dir, la pel·lícula finalitzava sense aquesta part fonamental, essencial, que havia de filmar-se a Carmona.

Vint anys després —supòs que no casualment— Erice ens conta la part final d'*El Sur* i ho fa a TVE —segon canal— poc abans de la projecció de la pel·lícula inacabada el 1983.

Assegut a un vell i aparentment buit cafè, ens relata detalladament —almenys és la impressió que fa— el final de la seva pel·lícula, les noves localitzacions, els dies que manquen de rodatge, els personatges amb els quals es troba Estrella, la idea que té ell mateix del sud, el seu vincle amb aquesta part d'Andalusia, la seva idea de com descobreix el paisatge i la localitat on una filla descobreix el territori del seu pare.

La pel·lícula es tancava a Carmona amb la coherència que Erice havia imaginat a la seva pel·lícula. Ima-

gino que durant aquests vint anys deuen ser dotzenes les vegades que el seu director ha contat el final del seu projecte a companys de professió i a amics, però aquesta vegada ho feia per a la televisió i perquè es fes públic, amb ell mateix com a protagonista del seu encàrrec.

L'evident paradoxa de la situació i la ironia que envolta el cas d'*El Sur* —sobretot pels qui l'han seguit— no impedeix que el relat que finalment ens és revelat pel mateix Erice sigui suficientment explícit i explicatiu com l'altra part de la pel·lícula sí realitzada i que el seu to conté una certa satisfacció, com si ell mateix es fes càrrec d'abonar un deute que havien conretat altres en el seu nom.

Aquesta magnífica forma —i en segons, sembla— d'acabar el seu projecte ens torna, encara que solament sigui en part, quelcom que el cinema espanyol ens havia escatimat durant tot aquest temps. ■